

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку
детального плану території
обмеженої вул. Л. Українки,
залізничною колією, межею села в с. Голобутів
(в межах населеного пункту) для формування
земельної ділянки під кладовище

м.Стрий – 2021

ЗМІСТ

Вступ

1. Методологія стратегічної екологічної оцінки
2. Зміст та основні цілі документу державного планування
3. Характеристика поточного стану довкілля
4. Екологічні проблеми, в тому числі ризики впливу на здоров'я населення
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення
6. Опис наслідків для довкілля
7. Заходи, що передбачені для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування
8. Обґрунтування вибору оправданих альтернатив
9. Заходи, передбачені для моніторингу наслідків виконання документу державного планування
10. Резюме нетехнічного характеру інформації

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- обов'язковість оцінки впливу надокілля;
- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної зміненості територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді,

довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Стрийськамиська радапроводить стратегічну екологічну оцінку детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничноююколією, межею села в с. Голобутів (в межахнаселеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище.

При розробленні детального плану території враховується генеральний план населеного пункту, показники економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проєктна документація, інформація земельного кадастру, заяви щодо забудови та іншого використання території.

В Україні законодавчо врегульовано виключний перелік способів поховання померлих. Відповідно достатті 26 Закону України «Про поховання та похоронну справу» поховання померлих може здійснюватися шляхом: закопування в могилі труни з тілом померлого; спалювання в крематорії труни з тілом померлого та закопування в могилі чи розміщення в колумбарній ніші урни з прахом померлого; розвіювання праху померлого. Інгумація – це найпоширеніший в Україні спосіб поховання, який забезпечується наданням супутніх ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затвердженим наказом Держжитлокомунгоспу України від 19 листопада 2003 р. № 193, таких як: викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу, ін. *(Тут і надалі - В. В. Божкова, А. О. Білан «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ СФЕРИ РИТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ»).*

1. Методологія стратегічної екологічної оцінки

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

01.01.2020 року відбулося введення в дію Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», згідно якого метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року та встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі документи державного планування повинні проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище Стрийська міська рада керувалась Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Також Стрийською міською радою було подано до органів консультування заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та опубліковано її в ЗМІ. Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (15 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від органів консультування та громадськості не надходило.

2. Зміст та основні цілі документу державного планування

Детальний план території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території.

Детальний план розробляється з метою визначення планувальної організації і функціонального призначення, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території населеного пункту, призначених для комплексної забудови чи реконструкції, та підлягає стратегічній екологічній оцінці.

При розробленні детального плану території враховується генеральний план населеного пункту, показники економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проєктна документація, інформація земельного кадастру, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» детальний план території визначає:

- принципи планувально-просторової організації забудови;
- червоні лінії та лінії регулювання забудови;
- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами і правилами;
- містобудівні умови та обмеження (у разі відсутності плану зонування території) або уточнення містобудівних умов та обмежень згідно із планом зонування території;
- потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови;
- черговість та обсяги інженерної підготовки території;
- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного і пішохідного руху;
- порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екомережі;
- межі прибережних захисних смуг і пляжних зон водних об'єктів (у разі відсутності плану зонування території).

Важливим є визначення класу небезпеки та встановлення розміру санітарно-захисних зон від об'єктів опрацювання.

У даному проєкті детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище опрацьовано планувальне рішення використання території площею ~ 1,9733га.

Детальний план території розроблено згідно рішення Стрийської міської ради від 25.03.2021 року № 262.

Документ державного планування розроблений згідно Земельного Кодексу України, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Державних будівельних норм, чинного законодавства України, зокрема:

- Національного стандарту України «Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг) ДСТУ-Н Б Б. 1 -1 – 12 : 2011»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;
- ДСП -173 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
- ГБН 8.2.3-218-007:2012 Екологічні вимоги до автомобільних доріг. Проектування;
- ДСанПін 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України».

Чисельність населення с. Голобутів – близько 900 осіб, площа населеного пункту – понад 17 кв. км. Для об'єктивності при проведенні СЕО слід врахувати наступні статистичні дані (Тут і надалі - <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/>):

Наявне населення (на початок року, осіб)

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стрийський район								
Міська та сільська місцевості	62054	62076	61974	61948	61891	61882	61396	60912
міська місцевість	2374	2383	2376	2406	2407	2396	2384	2372
сільська місцевість	59680	59693	59598	59542	59484	59486	59012	58540

Постійне населення (на початок року)

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стрийський район								

Населення - всього, осіб								
Міська та сільська місцевості								
Обидві статі	62212	62234	62132	62106	62049	62040	61554	61070
чоловіки	29685	29723	29683	29605	29590	29641	29470	29288
жінки	32527	32511	32449	32501	32459	32399	32084	31782

Вік населення (на початок року, років)

Рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Стрийський район								
Середній вік								
Міські поселення та сільська місцевість								
Обидві статі	39,7	39,8	40,0	40,1	40,2	40,5	40,7	40,9
чоловіки	37,3	37,4	37,6	37,7	37,8	38,1	38,4	38,6
жінки	41,9	42,1	42,1	42,2	42,3	42,6	42,8	42,9
міські поселення								
Обидві статі	43,4	43,2	42,8	43,0	43,1	43,0	43,0	42,7
чоловіки	39,2	38,9	39,0	39,0	38,9	39,0	39,1	39,2
жінки	47,5	47,2	46,4	46,8	47,1	46,7	46,7	46,0
сільська місцевість								
Обидві статі	39,5	39,7	39,8	39,9	40,0	40,4	40,6	40,8
чоловіки	37,2	37,4	37,6	37,7	37,8	38,1	38,4	38,6
жінки	41,7	41,9	41,9	42,0	42,1	42,4	42,7	42,8

□ □ □

Кількість живонароджених, померлих і природний приріст (скорочення) населення

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стрийський район								
Обидві статі, осіб								
Міська та сільська місцевості								
Живонароджені	755	744	755	698	647	540	534	501
Померлі	780	840	865	868	851	859	858	965
Природний приріст,	-25	-96	-110	-170	-204	-319	-324	-464

скорочення (-)								
міська місцевість								
Живонароджені	33	29	32	23	15	22	20	20
Померлі	23	33	27	16	30	34	27	38
Природний приріст, скорочення (-)	10	-4	5	7	-15	-12	-7	-18
сільська місцевість								
Живонароджені	722	715	723	675	632	518	514	481
Померлі	757	807	838	852	821	825	831	927
Природний приріст, скорочення (-)	-35	-92	-115	-177	-189	-307	-317	-446

У розрізі екологічної безпеки, поховання мертвого тіла в землю можна розглядати як введення полютанту в місцеву екосистему – специфічний вид негативного антропогенного впливу.

Розміри земельних ділянок, які відводяться під кладовища традиційного поховання, повинні мати площу з розрахунку 0,24 га на 1 тисячу чоловік в міській місцевості і 0,1 га на 1 тисячу чоловік у сільській місцевості, кладовища урнових поховань - 0,02 га на 1 тисячу чоловік.

Місцезнаходження кладовищної ділянки та її розміри передбачаються генеральним планом розвитку населеного пункту; відведення земельної ділянки під кладовище, проєкти улаштування нових кладовищ, розширення і реконструкції діючих підлягають погодженню з місцевими установами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Територія ділянки, відведеної під кладовище, не повинна піддаватись дії зсувів і обвалів, затоплюватися чи підтоплюватися талими, дощовими і паводковими водами та має характеризуватись легко аерованими ґрунтами. Ділянка повинна мати схил у протилежний бік від населеного пункту і відкритих водоймищ, які використовуються для господарсько-побутових потреб.

Максимальний рівень стояння ґрунтових вод від поверхні землі на ділянці має бути не меншим 2-х метрів, якщо ґрунтові води знаходяться на рівні вище 2-х метрів від поверхні ґрунту, земельна ділянка повинна бути признана непридатною під кладовище.

Кладовища повинні бути розміщені в приміській зоні міських поселень і поблизу місць розташування сіл. Санітарно-захисна зона від території кладовища традиційного поховання і крематорію до житлових і громадських будівель, зон відпочинку, а також колективних садів та городів повинна бути не меншою 300 м, а від території кладовища для поховання урн після кремації до житлових і громадських будівель та об'єктів, що прирівнені до них, має бути не меншою 100 м.

У санітарно-захисних зонах не можна допускати розміщення:

- житлових будинків з придомовими територіями, гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих;
- дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами, наркологічних диспансерів;
- спортивних споруд, садів, садівницьких товариств;
- джерел централізованого водопостачання, водозабірних споруд, споруд водопровідної розподільної мережі.

По периметру проєктованої ділянки передбачається влаштування захисної зеленої зони. При озелененні кладовища необхідно забезпечити вільний доступ повітря для провітрювання та аерації території, не допускаючи ущільнених посадок, чагарників і дерев з великою густою кроною. Види насаджень, їх розміщення вибирають з урахуванням існуючої рослинності і ґрунтово-кліматичних умов за дотримання садово-паркових вимог.

3. Характеристика поточного стану довкілля

Стрийська міська об'єднана територіальна громада утворена 2020 року у складі 28 рад, площею 544,8 кв. км та чисельністю населення 99775 осіб.

Село Голобутів розташоване за 10 км від адміністративного центру.

Львівська область

Назва	Населення (тис.осіб)
Дрогобицький	239
Золочівський	163.3
Львівський	1150.4
Самбірський	227.7
Стрийський	327.7
Червоноградський	233
Яворівський	180.9

Умовні позначення

- Межі проектних районів
- Центри проектних районів
- Межі тергромад, затверджених КМУ

Ділянка опрацювання площею 2,31 га знаходиться в східній частині с. Голобутів при адміністративній межі та біля наміченої швидкісної залізничної магістралі Шепетівка-Чоп та кільцевої дороги м. Стрий. Навколо ділянки ДПТ розміщені території для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, луки, неужитки, лісопарк.

Станом на сьогодні територія опрацювання є вільною ділянкою та перебуває в комунальній власності. Проектована ділянка (S= 1,9733га) змінює функціональне призначення на територію для будівництва кладовища традиційного поховання.

Територія передбачається для будівництва одного об'єкта – кладовища та влаштування транспортного і пішохідного доступу до нього.

В межах ДПТ передбачено наступні види використання території:

- проектована територія кладовища;
- території транспортного використання.

На території опрацювання відомі об'єкти культурної спадщини відсутні.

Клімат району. Клімат району розміщення с. Голобутів помірно-

континентальний, з м'якою зимою, тривалою вологою весною, нежарким дощовим літом і теплою, порівняно сухою осінню. Для цієї зони характерні низький атмосферний тиск і висока вологість повітря. Переважаючими для території є атлантичні повітряні маси, які сумісно з впливом метеорологічних факторів викликають часті, іноді зливові дощі, швидку зміну погоди та обумовлюють нестійкий сніговий покрив (передкарпатський клімат – вдень температура зовнішнього повітря піднімається до максимальних показників, а вночі різко опускається до мінімальних). Атмосферна циркуляція зумовлена надходженням протягом року циклонів та антициклонів. Вітри переважають західних, північно-західних і південно-західних напрямків.

Гідрологічна мережа. Основна водна артерія Стрийщини - річка Стрий, права притока Дністра (басейн Чорного моря). Довжина річки - 232 км, площа басейну 3060 км². Похил річки - 3,2 м/км. Річище дуже звивисте, часто розгалужене, на кам'янистих ділянках порожисте. Ширина річища до 30 м у верхній течії і до 150 м у пониззі. Середня глибина 0,5-1 м, максимальна - 2,5-2,8 м. Швидкість течії 0,1-2,0 м/с. У Карпатах річка має гірський характер і вузьку долину, по берегах ростуть хвойні та мішані ліси; у Передкарпатті річка носить частково рівнинний характер. Заплава в середній і нижній течії двобічна, у пониззі подекуди заболочена. Живлення дощове та снігове. Для річки характерні весняна повінь та літньо-осінні паводки (іноді взимку). Стрий бере початок в Українських Карпатах, між північно-західними схилами г. Явірник, що на Верховинському Вододільному хребті, та південно-східною частиною хребта Бердо. Впадає у Дністер за 10 км на схід від Жидачева.

Продовжує мати місце високий відсоток проб питної води з централізованих систем водопостачання, що не відповідають вимогам Держстандарту. Ситуація, що склалася навколо якості питної води у системі децентралізованого водопостачання ще складніша. До 30% досліджених проб питної води з джерел децентралізованого водопостачання не відповідає санітарним нормам за санітарно-хімічними показниками й до 20% - за бактеріологічними. Таке становище може призвести до зростання як інфекційної, так і не інфекційної захворюваності населення. Проблеми щодо забезпечення питною водою населення є однією з причин соціальної напруженості в окремих населених пунктах та регіонах (Г.Гринчишин).

Геоморфологія та ґрунти. Згідно схеми геоморфологічного районування Львівської області територія села входить до складу району передгірних горбисто-хвилястих та східчастих денудаційно-флювіальних рівнин – розчленовані долинами середні і високі тераси рік Передкарпаття з фрагментами різновисоких розчленованих денудаційних рівнин.

За геологічним складом територія належить до нерозчленованих відкладів. Для нього характерними є глини, алевроліти, пісковики, конгломерати і солі Внутрішньої зони Передкарпатського прогину. В геологічній будові населеного пункту беруть участь відклади неогенової і четвертинної систем.

Землі, що використовуються під сільське господарство (луки, рілля) виникли на місці соснових і широколистяно – соснових лісів.

Дрогобицький природно-сільськогосподарський район (ПСГР-9) розташований в південній частині області в межах Передкарпаття. Район включає землі більшої частини Дрогобицького, Стрийського та землі окремих сільських рад Жидачівського і Старосамбірського адміністративних районів.

Загальна площа Дрогобицького району становить 266,8 тис. га, із них рілля - 75,1 тис. га, багаторічні насадження - 0,4 тис. га, сіножаті - 8,9 тис. га, пасовища - 14,5 тис. га.

Район включає два основні типи передкарпатських ландшафтів: Дрогобицький та Стрийський.

Дрогобицький ландшафт займає Дрогобицьку височину. Найбільш типовими є місцевості високих розчленованих терас, що пов'язано з ріками басейну р. Дністер. Окремі блоки характеризуються хвилясто-улоговинною морфоскульптурою. Улоговини доволі широкі, а підняття між ними плоскоувалисті. В районі поширені змішані ліси з бука, граба, дуба, явора, клена, ялини і ялиці. Ґрунтовий покрив одноманітний, представлений дерново-підзолистими та підзолисто-дерновими поверхнево-оглеєними ґрунтами, а в долинах головних рік - дерновими глибокими глейовими ґрунтами.

У Стрийському ландшафті, на відміну від Дрогобицького, долинні комплекси переважають над височинами. Доволі широкі плоскі поверхні терас річок Стрий, Свіча та Колодниця не надають передгірного характеру території і лише повсюдна присутність гірського алювію та делювію підтверджує близькість до гір.

Структура ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь району представлена наступними агропромисловими групами ґрунтів: дерново-середньо- та сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні суглинкові ґрунти; дерновосередньо- та сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні супіщані та суглинкові ґрунти; лучні ґрунти; дернові опідзолені поверхнево-оглеєні ґрунти; дернові суглинкові ґрунти; лучно-болотні та торфувато-болотні; торфовища середньоглибокі та глибокі неосушені та осушені.

Сільськогосподарські угіддя району мають такі середньозважені показники бонітету ґрунтів: рілля – 17, багаторічні насадження – 13, сіножаті – 15, пасовища - 15 балів.

Для Дрогобицького природно-сільськогосподарського району характерна незначна площа особливо цінних ґрунтів, що складає лише 0,19% від ріллі області і 2,39% від площі ріллі району. Серед цінних тут переважають підзолисто-дернові ґрунти легко- і середньосуглинкові, які займають до 70% всіх особливо цінних ґрунтів. Серед інших цінних ґрунтів слід відмітити дерново-підзолисті поверхнево-оглеєні легкосуглинкові та торфовища середньоглибокі та глибокі осушені. Бонітетна оцінка цих ґрунтів

досить низька і складає лише 22 бали, при бонітетній оцінці всієї ріллі району 17 балів

Флора і фауна. Територія опрацювання входить до групи передкарпатських ландшафтів, які характеризуються як передгірно–рівнинні, з переважанням схилових (делювіальних) і річкових (алювіальних) відкладів. Існування тут такого ландшафту створює передумови для формування типової флори та фауни.

Загалом на поширення ботанічних та екологічних груп рослин впливають едафічні та гідрологічні фактори. На зволжених та заболочених територіях, що прилягають до річкових долин, формуються гігрофіти, а на нормальних, оптимальних за едафічно-гідрологічними показниками – мезофіти.

Згідно зоогеографічного районування дана територія знаходиться в Східноєвропейському окрузі Передгірно – Подільсько – Волинського відділення, для якого характерні широколистяно-соснові і сосново-ялицеві ліси.

Видовий склад представників тваринного світу в межах Львівської області поки-що досить різноманітний, бо для цього існують природні передумови і господарське сприяння. Разом з цим зберігається загальна тенденція до скорочення популяцій, їх вимушеної міграції або зникнення через надмірні природоперетворювальні діяння: масове осушення заболочених територій, інтенсивні лісорозробки, будівництво гребель та ставів, хімізацію сільського господарства, застосування швидкохідної техніки для сінокосіння, оранки, оприскування і т.д.

Хоч живі організми тваринного світу дуже мобільні і, на відміну від рослин, не прикріплені до певного місця, просторове поширення їх має обмеження, що виявляється через зміну загальної чисельності представників виду (популяції), скупченість проживання і зустрічність (За Шаблій О.І., Муха Б.П., Гурин А.В., Зінкевич М.В.).

Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах проектування відсутні.

загрожених видів згадаємо *Gentiana laciniata*, *Colchicum autumnale*, *Atropa belladonna* й багато видів орхідних. Під особливою загрозою у цій провінції опинилися декоративні ранньоквітучі види — *Crocus heuffelianus*, *Fritillaria meleagris*, *Leucojum vernum*, *Scilla bifolia*, що їх зривають для букетів і продажу (За К. Малиновським).

На заході України поширено орієнтовно 26500 видів тварин, які належать до підцарства найпростіших (Protozoa), типів губок (Porifera), кишковопорожнинних (Coelenterata), плоских (Plathelminthes), круглих (Nemathelminthes), кільчастих (Annelides), червів, м'якунів (Mollusca), членистоногих (Arthropoda), підтипу хребетних (Vertebrata). До останнього типу у складі фауни Львівщини зараховано 341 вид, зокрема: риб та круглоротих — 47, земноводних — 16, плазунів — 8, птахів — 199, ссавців — 71. Представники фауни Львівщини — мобільні види, які активно змінюють свої місця перебування у зв'язку з докорінною трансформацією середовища існування. Саме тому збіднюється видове розмаїття тваринного населення Львівщини, чимало видів стає рідкісними і їх заносять до Червоної книги України. У фауні хребетних Львівщини присутні західноєвропейські, східноєвропейські, арктоальпійські, середньоазійські, середземноморські види, що зумовлене розміщенням Львівської області на межі гірських та рівнинних районів, на вододілі річкових систем Балтійського та Чорного морів. У наш час фауна тісно пов'язана не лише з природним середовищем існування, зокрема з територією та рослинністю, а й значним впливом на неї людської діяльності (За К. Татаринцев).

Об'єкт опрацювання та містобудівні умови. Даним детальним планом території будуть визначені фактори, об'єкти та споруди, які є джерелами впливу на навколишнє середовище, а також заходи екологічної безпеки щодо місць поховань. Зокрема, впровадження механізму паспортизації місць поховань згідно із завданням соціально-гігієнічного моніторингу, проведення підготовки пропозицій для реалізації заходів, спрямованих на охорону здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, впровадження робіт з удосконалення технологій щодо забезпечення екологічної безпеки довкілля.

Існуюча житлова забудова населеного пункту знаходиться вище по рельєфу з північної сторони від ділянки проектування по вул. Л.Українки. В межі 300 метрової санітарно-захисної зони проекрованої ділянки кладовища потрапляє два існуючих житлових будинки, найближчий з яких розташований на відстані 258 м від межі проекрованої ділянки. У зв'язку з цим на частині проекрованої ділянки передбачається влаштування об'єктів та функціональних зон кладовища без поховань, які відповідно не потребують СЗЗ. Решта проекрованої ділянки може бути використана для поховань, оскільки забезпечується нормативна СЗЗ – 300 м. З північної та східної сторони проектоване кладовище оточує лісопарк, що забезпечує додаткове відмежування від існуючих житлових територій.

В цілому стан навколишнього середовища на території проектування

можна характеризувати як задовільний.

Обсяг стратегічної екологічної оцінки визначається переліком основних екологічних проблем наявних на території, де розміщується ділянка, що проектується.

4. Екологічні проблеми,

в тому числі ризику впливу на здоров'я населення

Екологічний паспорт Львівської області (2020 рік) визначає основні чинники та критерії для визначення основних екологічних проблем:

- 1) Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту.
- 2) Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житловокомунального господарства.
- 3) Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти.
- 4) Забруднення підземних водоносних горизонтів.
- 5) Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону.
- 6) Підтоплення земель та населених пунктів регіону.
- 7) Поводження з відходами I-III класів небезпеки.
- 8) Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.
- 9) Організація контролю радіаційної безпеки щодо впливу на навколишнє природне середовище АЕС, об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідації накопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництв з підвищеними рівнями радіоактивності та рекультивації земель, що мають радіоактивне забруднення.
- 10) Поширення екзогенних геологічних процесів.
- 11) Охорона, використання та відтворення дикої фауни і флори.
- 12) Проблеми природно-заповідного фонду.

Екологічні проблеми Львівщини, як і усіх регіонів України, потребують невідкладного вирішення, зокрема:

- 1) Проблеми, що вимагають вирішення на міжнародному рівні:
  - адаптація законодавства України до стандартів законодавства Європейського Союзу;
  - проблема утилізації токсичних відходів, імпортованих у Львівську область з Угорщини.
- 2) Проблеми загальнодержавного значення:
  - забруднення гідросфери скидами стічних вод промислових підприємств і комунально-побутовими стічними водами;
  - проблеми переробки відходів гірничодобувної, енергетичної та ін. галузей промисловості;
  - невинесення в натуру і картографічний матеріал водоохоронних зон і прибережних захисних смуг.
  - забруднення атмосферного повітря підприємствами пов'язано недотриманням вимог експлуатації пилогазоочисного устаткування, невиконанням у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів

до нормативного рівня; низькими темпами впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутністю ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок. Шляхи вирішення є надання підприємствам податкових, кредитних та інших пільг у разі впровадження ними енерго- і ресурсозберігаючих технологій, участь держави у фінансуванні екологічних заходів і будівництві екологічного призначення; в генеральних планах населених пунктів передбачити розв'язки транспортних шляхів та об'їздних доріг, запровадити встановлення каталізаторів та автомобілях старого випуску.

- зменшити забруднення довкілля викидами транспортних засобів шляхом створення мережі постійних контрольно-регулювальних постів на автошляхах, де проводилися б як контрольні заміри так і регулювання паливної апаратури двигунів внутрішнього згорання. Забезпечити більш жорсткіший контроль з боку контролюючих органів за експлуатацією пилогазоочисного обладнання та стабільного технологічного режиму підприємств.

- будівництво сучасних полігонів з утилізації побутових відходів та санація існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм екологічної безпеки.

3) Проблеми місцевого значення:

- порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області;
- підтоплення територій області;
- забруднення підземних водоносних горизонтів;
- проблема шахтних і кар'єрних вод;
- поширення екзогенних геологічних процесів;
- будівництво сучасних полігонів з утилізації побутових відходів та санація існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм екологічної безпеки;
- запланувати заходи щодо створення мережі пунктів спостережень та/або вдосконалення наявних мереж спостереження за якістю атмосферного повітря, які будуть відповідати європейським вимогам моніторингу.

4) Проблеми, вирішення яких не потребує залучення значних матеріальних (фінансових) ресурсів:

- збереження лісів;
- розвиток природно-заповідної справи;
- екологічна грамотність населення.

Заявою про визначення обсягу СЕО детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище окреслено основні виявлені та потенційні екологічні проблеми на території с. Голобутів:

Екологічна сфера	Екологічна проблема
------------------	---------------------

Атмосферне повітря	Забруднення атмосферного повітря автотранспортом. Промислове забруднення атмосферного повітря.
Водні ресурси	Забруднення місцевих водойм.
Здоров'я населення	Якість питної води. Вплив забрудненого повітря на здоров'я населення.
Поводження з відходами	Відсутність роздільного збору ТПВ. Локальні несанкціоновані сміттєзвалища.
Ґрунти та надра	Забруднення ґрунтів хімічними речовинами. Забруднення ґрунтів відходами виробництва.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із

запобіганням негативного впливу на здоров'я населення

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України 5 серпня 2020 р. № 695, є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

У цій Стратегії запроваджено нові підходи до державної регіональної політики у новому плановому періоді, а саме: перехід до територіально спрямованої політики розвитку на основі стимулювання використання власного потенціалу територій, надання підтримки окремим територіям, що характеризуються особливими проблемами соціально-економічного розвитку, високим історико-культурним потенціалом, екологічними умовами та потребами охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» основними засадами державної екологічної політики є:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;

- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, "забруднювач платить";
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоємності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

В ході реформування сфери ритуальних послуг необхідно законодавчо закріпити нові сучасні методи поховання, не пов'язані із закопуванням в землю тіла померлого, і сформувати інфраструктурне та матеріально-технічне підґуNTя для їх реалізації, що поступово зменшить кількість площ, зайнятих фізичними кладовищами, і сприятиме збереженню лісів і насаджень, які потрапляють в зону ризику при виділенні додаткових земельних ділянок під організацію кладовищ, використанню якісних властивостей багатих земельних ресурсів за їх основним призначенням, як наслідок – покращення економічного благоустрою України, а також сприятиме значній економії природних ресурсів – землі, каменю, сталі, тканини та деревини, які використовують для виготовлення трун та предметів ритуальної належності, необхідних для поховань, пов'язаних із закопуванням в землю.

6. Опис наслідків для довкілля

Заявою про визначення обсягу СЕО детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище визначено основні фактори впливу на довкілля, пов'язані із розробленням детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище:

- ймовірне зниження якості атмосферного повітря через діяльність проєктованого об'єкту;
- забруднення навколишнього середовища промисловими та побутовими відходами;
- хімічне забруднення довкілля;
- фізичний вплив (шум, вібрація тощо);
- соціальний вплив (умови праці та/чи побуту, цивільний захист тощо);
- техногенна та/чи антропогенна дія на поверхневі, підземні води та ґрунти.

Атмосферне повітря:

Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення (т)

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стрийський район								
Викиди забруднюючих речовин - усього	6695	4014	3088	3771	2236	5429	3453	2713
Діоксид сірки	50	47	48	49	49	47	44	6
Оксид вуглецю	1190	1031	450	728	553	946	815	725
Діоксид азоту	391	260	120	402	318	436	348	301
Метан	4960	2572	2367	2293	959	3546	1898	1566
Неметанові леткі органічні сполуки	16	9	15	39	50	66	41	42
Сажа	0	0	0	9	12	11	0	0
Інші	88	95	88	251	295	378	307	73
У розрахунку на 1 кв.км	8,3	5,0	3,8	4,7	2,8	6,7	4,3	3,4
У розрахунку на 1 особу, кг	107,9	64,7	49,8	60,9	36,1	88,1	56,5	44,7

Стаціонарне джерело забруднення атмосфери — підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу.

За даними <https://www.zhiva-planet.org.ua/> стан атмосферного повітря в Україні зазначається як незадовільний. Головним джерелом забруднення атмосферного повітря в Україні від викидів стаціонарних джерел є підприємства паливно-енергетичного комплексу - 36% від загального обсягу викидів, підприємства обробної - 35% та видобувної промисловості - 25%. Основними забруднюючими речовинами є оксиди вуглецю, азоту, діоксиди сірки, аміак, феноли, формальдегід, бензапірен. Основну частину діоксиду сірки (70 відсотків), оксидів азоту (56 відсотків) та пилу (52 відсотки) викинули в атмосферу підприємства, що виробляють електроенергію, газ та воду; вуглеводнів та летких органічних сполук (74 відсотки) – добувної промисловості; оксиду вуглецю (70 відсотків) – підприємства обробної промисловості. Хоч обсяги викидів забруднюючих речовин останнім часом, передусім через зупинку багатьох підприємств, зменшилися, проте в деяких промислових регіонах вони і нині значно перевищують гранично допустимі норми.

Близько 20 відсотків забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферу стаціонарними джерелами, є мутагенами і несуть загрозу здоров'ю не тільки нинішнього, а й наступних поколінь. Оцінюючи розміри шкоди для здоров'я, необхідно брати до уваги, що хімічне забруднення атмосферного повітря, по-перше, знижує адаптаційні можливості організму і, як наслідок, стійкість до негативних чинників іншої етіології, по-друге, підвищує рівень захворюваності, насамперед органів дихальної системи, і, по-третє, негативно впливає на рівень смертності населення. Дані проведених в Україні досліджень свідчать, що у населення, яке проживає в місцях з інтенсивним забрудненням атмосферного повітря, підвищується кількість імунодефіцитів. Це є однією з причин підвищення рівня інфекційних захворювань, а також відсутності належного ефекту від проведення вакцинації населення. Зростає кількість захворювань на хронічний бронхіт і поширеність бронхіальної астми. У країні спостерігається підвищення рівня онкологічних захворювань. У їх структурі на перші місця вийшли злоякісні новоутворення дихальної системи. Найменшу очікувану тривалість життя при народженні мають жителі міст з розвинутою металургійною та хімічною промисловістю у так званих антропотехногенно-завантажених регіонів, на противагу містам, де такої промисловості немає і через це повітря забруднюється менше.

Транспортно-дорожній комплекс – одне з найпотужніших джерел забруднення навколишнього середовища. Гази, які виділяються внаслідок спалювання палива у двигунах внутрішнього згорання, містять більше 200 найменувань шкідливих речовин, у тому числі канцерогени. Нафтопродукти, залишки від стертих шин та гальмівних колодок, сипкі і пилові вантажі, хлориди, які використовують для посипання доріг взимку, забруднюють придорожні смуги та водні об'єкти.

Вихлопні гази накопичуються у нижніх шарах атмосфери, тобто шкідливі речовини знаходяться в зоні дихання людини. Тому автомобільний транспорт варто віднести до категорії найнебезпечніших джерел забруднення повітря поблизу автодоріг. Відпрацьовані гази двигунів автомобілів містять висококонцентровані токсичні компоненти, що є основними забруднювачами атмосфери. Час, протягом якого шкідливі речовини природним чином зберігаються в атмосфері, оцінюється від десяти діб до півроку.

Водні ресурси:

Щодо формування якості води у світі, що визначає безпеку водокористування, то зберігається тенденція в бік її погіршення. Щороку фактично близько 3,5 мільйонів випадків смертей пов'язують з неякісним водопостачанням у зв'язку з недотриманням правил гігієни.

Система питно-господарського водопостачання ґрунтується на переважному використанні незахищених від техногенного забруднення поверхневих вод. Як результат питне водопостачання у Львівській області на 80 % забезпечується з поверхневих джерел, а в окремих регіонах майже на 100 % (Г.Гринчишин).

Проблема якості води з кожним роком ускладнюється. Практично всі поверхневі джерела водопостачання Львівщини впродовж останніх десятиліть інтенсивно забруднюються.

Природними джерелами забруднення річок є ерозія ґрунтів, мертва флора та фауна, антропогенними – речовини, що надходять до водних об'єктів в процесі діяльності людини. Великі площі сільськогосподарських угідь піддаються впливу різних обробок пестицидами і добривами, збільшуються території смітників. Багато промислових підприємств скидають стічні води прямо в річки. Стоки з полів також надходять у річки й канали. Забруднюються і підземні води – найважливіший резервуар прісних вод.

Поживні речовини (азот амонійний, азот нітритів, азот нітратів, фосфор фосфатів, загальний фосфор) надходять від точкових джерел забруднення, сільського господарства і дифузних джерел (поверхневого стоку). Збільшення вмісту нітритів і нітратів у поверхневих і підземних водах веде до забруднення питної води і до розвитку деяких захворювань. Дифузні джерела частково природного та антропогенного походження (переважно сільське господарство).

Органічні речовини (розчинений кисень O₂), біохімічне споживання кисню (БСК), перманганатна окиснюваність (ПО), хімічне споживання кисню (БО) надходять через природні та антропогенні джерела забруднення. Особливо концентрація органічних речовин збільшується в літній межений період.

До пріоритетних речовин відносяться нафтопродукти, пестициди (ядохімікати), синтетичні детергенти (миючі засоби), феноли. Вони

надходять у водойми з відходами промисловості, побутовими і сільськогосподарськими стічними водами.

Водовідведення у поверхневі водні об'єкти (млн куб.м)

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стрийський район								
Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	1,2	0,6	0,6	0,4	0,2	0,3	0,3	0,2
забруднені зворотні води	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
нормативно очищені води	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Найбільшими забрудниками басейну Дністра є промислові підприємства і об'єкти житлово-комунального господарства. Особливо забруднюються водні об'єкти басейну солями амонію, нафтопродуктами, важкими металами.

Головними причинами забруднення поверхневих вод Дністровського басейну є:

- скидання неочищених і недостатньо очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти і через систему міської каналізації;
- потрапляння у водні об'єкти забруднюючих речовин з поверхневим стоком води із забудованих територій і сільгоспугідь;
- ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Проблема забрудненості річок промисловими стоками залишається і надалі актуальною. Відходи нафто- і газодобувних підприємств без необхідної фільтрації потрапляють у річку, де не відбувається належним чином процес самоочищення. На річці Стрий розташовані три зі ста найбільших забруднювачів природного середовища України: Акціонерне товариство «Нафтопереробний комплекс Галичина» (м. Дрогобич), Роздільське ДГХП «Сірка» і ПАТ Стебницьке гірничо-хімічне підприємство «Полімінерал».

На сьогоднішній день, із зниженням обсягів виробництва промислове навантаження значно знизилася, хоча інші види забруднень не зменшилися.

Залишаються загрозливими обсяги змиву хімічних добрив, що застосовуються в сільському господарстві на прилеглих територіях. Проте найбільш гостру проблему в басейні створюють скиди неочищених стічних вод. Останнім часом людське недбальство призвело до того, що прибережні зони річок заповнили побутові відходи та пластик. Від подібного лиха потерпають і річки, в руслах яких виникають цілі сміттєві затори.

Отже, найбільш актуальними екологічними проблемами в басейні ріки Дністер залишаються:

1. Надмірне антропогенне навантаження на водні об'єкти внаслідок екстенсивного способу ведення водного господарства привело до кризового зниження самовідтворюваних можливостей річок і виснаження водноресурсного потенціалу.

2. Стала тенденція до значного забруднення водних об'єктів внаслідок неврегульованого відведення стічних вод від населених пунктів, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь.

3. Використання відсталих технологій сільськогосподарського виробництва, низька ефективність комунальних очисних споруд, які призводять до забруднення води органічними і біогенними речовинами.

4. Недосконалість економічного механізму водокористування і реалізації водозахисних заходів.

5. Погіршення якості питної води в результаті незадовільного екологічного стану джерел питного водопостачання.

6. Недостатня ефективність існуючої системи управління охороною і використанням водних ресурсів внаслідок недосконалості нормативно-правової бази і організаційної структури управління.

7. Відсутність автоматизованої постійно діючої системи моніторингу стану річки Стрий, якості питної води і стічних вод в системах водопостачання і водовідведення населених пунктів і господарських об'єктів.
(ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЛИХ РІЧОК ПЕРЕДКАРПАТТЯ. Шифр ЕХМРП)

Здоров'я населення:

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, хімічне і біологічне забруднення повітря, води, ґрунтів, шум, антропогенні зміна клімату та зміна екосистем є одними з чинників, які безпосередньо впливають на стан здоров'я людини. Це закономірно, адже вживаючи забруднену воду, споживаючи продукти, вирощені на забруднених землях, щодня вдихаючи забруднене повітря, людина отримує дози різноманітних небезпечних речовин, які накопичуються та негативно впливають на її організм.

Захворюваність населення на окремі види хвороб (осіб) - Хворі, Хвороби, Територія, Рік												
	Львівська область											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Хворі з уперше в житті встановленим діагнозом												
ВІЛ-інфіковані	326	300	228	209	306	265	314	215	219	227	222	
СНІД	153	193	165	209	184	189	176	245	299	248	98	
Злоякісні новоутворення	7 928	8 022	8 231	8 307	8 438	8 551	8 618	8 656	8 799	8 866	7 039	
Активний туберкульоз	1 678	1 630	1 680	1 636	1 659	1 509	1 557	1 356	1 304	1 261	878	
Алкоголізм і	2 402	2 100	1 882	2 021	1 960	1 819	1 630	1 598	...	...	...	

алкогольні психози											
Хворі, які перебували на обліку в медичних закладах на кінець року											
ВІЛ-інфіковані	1 351	1 493	1 630	1 783	1 921	2 075	2 251	2 403	2 482	2 520	2 562
СНІД	413	523	603	710	809	918	1 012	1 170	1 345	1 426	1 357
Злоякісні новоутворення	51 013	52 965	55 479	57 424	59 725	62 493	64 644	67 645	69 202	72 923	75 704
Активний туберкульоз	4 948	4 272	3 245	2 491	2 151	1 859	1 751	1 421	1 331	1 240	781
Алкоголізм і алкогольні психози	34 732	34 689	34 916	35 301	35 749	36 193	36 360	36 563	...	...	...

Для забезпечення екологічної безпеки в зонах урбанізації та індустріалізації виникає необхідність здійснення постійного контролю та оцінки якості питної води, рослинницької та тваринницької продукції, стану здоров'я населення.

За даними <http://ecoprostir.com/Україна> посідає четверте місце серед країн Європи за кількістю смертей через забруднення довкілля. Про це йдеться у звіті Глобального альянсу з питань здоров'я та забруднення. Для звіту було використано останні актуальні дані – за 2017 рік. Згідно з ними, забруднення довкілля є головним чинником передчасних смертей у світі. У 2017 році через екологічні негаразди загинуло 8,3 мільйона людей, тобто кожен сьомий передчасно померлий. Забруднення вбиває втричі більше людей, ніж СНІД, туберкульоз і малярія разом узяті, а також у 15 разів більше людей, ніж війни.

Негативного впливу на стан здоров'я чи захворюваність, а також погіршення умов життєдіяльності місцевого населення внаслідок реалізації ДДП не передбачається. Рівні шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання перевищуватимуть норми допустимого впливу.

Поводження з відходами:

Станом на сьогодні спостерігається загальне погіршення екологічної ситуації та виснаження природно-ресурсного потенціалу. Соціально-економічна розбалансованість та негативні зміни у довкіллі вимагають наукового обґрунтування пріоритетів подальшого розвитку. Серед таких першочергових завдань домінуючим є формування нових концептуальних підходів до забезпечення ефективного використання вторинних ресурсів та охорони навколишнього середовища.

Невирішеною екологічною проблемою в Україні залишається санітарне очищення міст та інших поселень від шкідливих побутових відходів і їх утилізація. Щорічно їх накопичується близько 1,5–2 млрд. тонн, і лише 10–15% від цієї кількості використовується в якості вторинних матеріальних ресурсів. Інша частина складається та нагромаджується на звалищах, площа

яких сягає понад 160 тис. га.

Полігони для захоронення твердих побутових відходів мають термін використання близько 30 років, нині вони заповнені в середньому на 90% або повністю вичерпали свій ресурс. Відсутні спеціалізовані полігони за видами відходів, що призводить до складування як промислових, так і побутових відходів без сортування на полігонах, переводячи їх в ранг екологічно небезпечних об'єктів. Нині ще не повністю вирішена проблема, пов'язана зі збиранням, сортуванням і переробкою використаної тари й упаковки, інших елементів твердих побутових відходів у курортно-рекреаційній сфері. Фахівці акцентують увагу на необхідності поетапного вирішення цього питання, затвердження нормативної документації щодо маркування полімерної тари та впровадження його на промисловому рівні, що дало б змогу ідентифікувати полімерні відходи й одержувати якіснішу вторинну сировину.

Утворення та поводження з відходами I-IV класів небезпеки (т)

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стрийський район								
Утворено	1118	318	841	2871	6740	7843	6202	62657
Зібрано, отримано	3157	3000	916	856	575	613	331	984
Утилізовано	180	15	16	23	36	21	16	36
Спалено	172	5	16	243	709	1137	426	426
Передано на сторону	3936	3306	1711	3453	2480	2409	5997	46035
Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	-	-	-	-	-	-	-	-
Видалено у місця неорганізованого зберігання	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичено протягом експлуатації, у місцях видалення відходів на кінець року	26	-	-	-	-	-	-	-

Наявні сміттєзвалища відповідають чинним нормативам щодо екологічно безпечного захоронення або утилізації і є джерелами забруднення усіх компонентів довкілля регіону: атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих та підземних вод. Для ефективної оцінки їхнього впливу на довкілля, моделювання і прогнозування екологічної ситуації необхідно створити кадастр усіх місць накопичення небезпечних відходів з даними про локалізацію, приналежність, період існування, об'єми і класи небезпечних речовин, можливості утилізації або перезахоронення. В останні роки ситуація зрушилася в позитивний бік, оскільки центральна і місцева влади, за фінансової підтримки ЄС, розпочала вивезення й утилізацію особливо

небезпечних і токсичних відходів з прикордонних регіонів.

Ґрунти та надра:

Найістотнішими причинами погіршення якості земельних ресурсів в Україні є:

- 1) вторинне засолення ґрунтів;
- 2) підтоплення та висушування земель;
- 3) антропогенно-техногенне забруднення ґрунтів.

Реакція ґрунтового розчину – важливий показник родючості ґрунтів, який істотно впливає на ріст і розвиток рослин та активність мікробіологічних хімічних, біохімічних процесів. Від реакції ґрунту значною мірою залежить засвоєння рослинами поживних речовин ґрунту і добрив, мінералізація органічної речовини, ефективність внесених добрив, урожайність сільськогосподарських культур та його якість. Основною причиною підкислення ґрунтового розчину є відсутність заходів з хімічної меліорації земель та вирощування рослинницької продукції виключно за рахунок поживних речовин мінеральних добрив. Крім того, більшість ґрунтів Львівщини за своїм складом і властивостями на генетичному рівні схильні до підкислення.

Гумус є найважливішою складовою ґрунту та визначальним показником його родючості. Гумус активізує біохімічні й фізіологічні процеси, посилює обмін речовин і загальний енергетичний рівень процесів у рослинному організмі, сприяє посиленому надходженню в нього елементів живлення, що в кінцевому підсумку супроводжується підвищенням урожаю та поліпшенням його якості. Гумусний стан ґрунтів – матриця, яка визначає всі їхні властивості, в тому числі і всі ґрунтові режими. Тому вміст гумусу в ґрунті є інтегральним показником рівня його потенційної і ефективної родючості. Поліпшення гумусного стану ґрунтів є генеральним напрямком їх родючості та підвищення екологічної стабільності агроландшафтів.

В результаті проведеного аналітичного контролю ґрунтів в межах санітарно-захисних зон та в місцях накопичення відходів підприємств Львівської області слід зазначити, що забруднювачами земельних ресурсів є в основному промислові відходи та накопичувачі побутових відходів (сміттєзвалища, мулові майданчики).

Аналіз ґрунтів з точки зору оцінки якості навколишнього середовища – це кількісне визначення шкідливого (надлишкового) вмісту шкідливих елементів та ступінь забруднення ґрунту, тобто потрапляння в нього різних хімічних речовин, токсикантів, відходів сільськогосподарського і промислового виробництва. Програмою агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення передбачено дослідження ґрунтів на вміст солей важких металів, залишкових кількостей пестицидів (ЗКП), зокрема, ДДТ і його метаболітів та ізомерів ГХЦГ. Ґрунт є основним джерелом їх надходження в продукти харчування, а через них і в організм

людини. У багатьох випадках важкі метали містяться у ґрунтах в незначних кількостях і не є шкідливими. Проте, концентрація їх у ґрунті може збільшуватись за рахунок викидів вихлопних газів транспортними засобами, внесення фосфорних та органічних добрив, застосування пестицидів та інших агрохімікатів. Стійкість ґрунтів до забруднення важкими металами різна і залежить від їх буферності. Ґрунти з високою адсорбційною здатністю і відповідно, високим вмістом глини, а також органічної речовини можуть утримувати ці елементи, особливо у верхніх горизонтах.

Порушення (руйнування) ґрунтів — складний комплекс антропогенних і природних процесів зміни фізико-хімічних і механічних характеристик ґрунту. Як правило, першою причиною порушення ґрунтів є процеси, ініційовані діяльністю людини (це, наприклад, механічна обробка ґрунтів, трансформація шарів землі в будівництві, переущільнення ґрунтів унаслідок діяльності транспорту, випасання худоби, зрошення або інші зміни режиму ґрунтових і поверхневих вод, забруднення ґрунтів та ін.). Результати цих первинних змін можуть багаторазово посилюватися під впливом природних чинників, наприклад, вітру, дощових потоків тощо. Ерозія ґрунтів — це процес захоплення часток ґрунту та їх виношування водою або вітром, а також процес руйнування верхніх, найродючіших шарів ґрунту.

За результатами агрохімічної паспортизації ґрунтів земель сільськогосподарського призначення концентрації найбільш екологічно небезпечних хімічних елементів (свинець, кадмій, ртуть, мідь, цинк) в основному знаходяться на рівні їхніх фонових значень. На відміну від даних щодо високих рівнів забруднення ґрунтів (5-15 ГДК) у промислових містах і промзонах підприємств, у ґрунтах земель сільськогосподарського призначення незначне перевищення ГДК важких металів зустрічаються лише на угіддях, що безпосередньо прилеглі до цих об'єктів. Однак для оцінки небезпеки забруднення ґрунтів земель сільськогосподарського призначення більше значення мають не абсолютні концентрації в них важких металів, а їх накопичення у рослинницькій і тваринницькій продукції (ДУ «Інститут охорони ґрунтів України»).

Земельний фонд за видами угідь (на кінець року; га)

Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Стрийський район								
Загальна земельна площа	80771	80771	80771	80771	80771	80771	80771	80771
Сільськогосподарські землі	47155	47152	47053	47033	...	...	...	...
Землі лісового фонду	24816	24816	24815	24815	...	...	...	...
Забудовані землі	3176	3179	3278	3298	...	...	...	...
Відкриті землі заболочені	121	121	121	121	...	...	...	...

Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	3477	3477	3477	3477	...	...	...	...
Землі водного фонду	2027	2027	2027	2027	...	...	...	...

Надмірне внесення в ґрунти органічних останків може порушувати процес самоочищення ґрунтів, у якому переважають процеси гниття і бродіння, а тому він може зупинитися на стадії мінералізації, тобто гуміфікація відстрочується на тривалий період. Варто враховувати, що деякі види патогенних мікроорганізмів можуть зберігатися в землі у життєздатному стані від кількох місяців (бруцели, збудники туляремії, туберкульозу та ін.) до декількох десятків років (збудники сибірської виразки, клостридії правця, газової анаеробної інфекції та ін.), а то і сотень років і представляти епідеміологічну небезпеку. Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) не передбачаються.

Транскордонний вплив:

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні.

7. Заходи, що передбачені для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документу державного планування

Однією з головних проблем у сфері ритуальних послуг в Україні залишається переповненість кладовищ, в результаті чого виникає нестача вільних місць для майбутніх поховань. Відповідно до Порядку утримання

кладовищ та інших місць поховань, затвердженого 19.11.2003 р. Наказом Держжитлокомунгоспу України №193 «Площа ділянки, відведеної під місця традиційного поховання, визначається з розрахунку 0,24 гана 1000 чоловік, що проживають у міській, та 0,1 га на 1000 чоловік у сільській місцевостях. Для організації поховання урн з прахом померлого ця норма становить 0,02 га на 1000 чоловік. Розміри земельних ділянок, що відводяться для поховання, допускається уточнювати залежно від співвідношення місць традиційного поховання і місць для поховання урни з прахом, з урахуванням місцевих умов. Мінімальна територія місць поховань складає 0,5 га».

Частково цю ситуацію можна покращити за рахунок підпоховання в могилі, де вже похована людина, з дня смерті якої минуло понад 20 років. Але це не допоможе кардинально вирішити питання дефіциту землі. Відповідно до ст. 19 Земельного кодексу України землі України за основним цільовим призначенням поділяються на такі категорії:

- а) землі сільськогосподарського призначення;
- б) землі житлової та громадської забудови;
- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- г) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісгосподарського призначення;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

У зв'язку з обмеженістю вільних земельних ресурсів в межах населеного пункту виділення додаткових земельних ділянок для влаштування місць поховання здійснюється за його межами в більшості випадків зарахунок земель категорій сільськогосподарського та лісгосподарського призначення. В результаті чого призначення таких земельних ділянок змінюється, що, по-перше, перешкоджає активному суспільно-корисному ефективному використанню якісних властивостей багатих земельних ресурсів, що є одним із способів покращення економічного благоустрою України, по-друге, загострює екологічне питання, яке має комплексний характер: окрім того, що під загрозу вирубки потрапляють ліси і насадження, відбувається забруднення ґрунтових вод і поширення збудників інфекційних хвороб та ін.

Сучасна світова спільнота дуже широко використовує нові сучасні методи поховання, що сприяє вирішенню ряду економічних і екологічних проблем. За даними Міжнародної Асоціації професіоналів похоронної справи у європейських країнах поступово входять в моду зелені похорони, суть яких полягає в захороненні тіла без труни, а тільки в натуральних матеріалах з подальшим посадженням деревом на місці могили. Відповідно до п. 7.3. Державних санітарних правил та норм «Гігієнічних вимог щодо

облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» ДСанПіН 2.2.2.028-99, затверджених Постановою Головного державного санітарного лікаря України 01.07.1999 р. № 28 «При повному використанні території під захоронення і неможливості проведення повторного поховання кладовище закривається. Території закритих кладовищ після завершення кладовищного періоду, при відповідному рівні упорядкування, можуть бути відведені під парки та сквери». Це означає, що в разі запровадження на законодавчому рівні альтернативних економічно-вигідних більш екологічно-безпечних методів поховань, не пов'язаних із закопуванням тіла або урн з прахом померлого (які виготовляються з нерозкладаємих або таких, що мають тривалий період розкладення, матеріалів) за рахунок закриття кладовищ можна значно збільшити площу зелених зон населених пунктів, відповідно фактор впливу на навколишнє середовище набуде позитивного значення. В подальшому, із популяризацією нових сучасних методів поховань, не пов'язаних із створенням фізичних могил, зникне потреба в виділенні додаткових земельних ділянок для облаштування нових кладовищ, відповідно, основне призначення земель не буде змінюватися, що є позитивним фактором економічної складової.

Зелені похорони здатні поповнити доходи місцевого самоврядування, які можуть бути направлені на охорону та відновлення природних ресурсів. Так, канадські бізнесмени активно освоюють в своїй країні нішу екологічно витриманих ритуальних послуг, навіть ввели спеціальну категорію – «цвинтар-заповідник» – це кладовище, частина доходів від якого спрямовується на природоохоронні потреби.

Даним детальним планом території будуть визначені фактори, об'єкти та споруди, які є джерелами впливу на навколишнє середовище, а також заходи екологічної безпеки щодо місць поховань. Зокрема, впровадження механізму паспортизації місць поховань згідно із завданням соціально-гігієнічного моніторингу, проведення підготовки пропозицій для реалізації заходів, спрямованих на охорону здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини для органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, впровадження робіт з удосконалення технологій щодо забезпечення екологічної безпеки довкілля.

8. Обґрунтування вибору оправданих альтернатив

Альтернатива	Переваги	Недоліки
Затвердження ДПТ; провадження	Вирішення соціальних проблем.	Планована діяльність призведе до змін стану компонентів довкілля.

планованої діяльності		
Відмова від затвердження ДПТ	Припинення процесу розростання кладовищ.	Відмова від провадження планованої діяльності призведе до негативних змін соціально-економічних показників територіальної громади у зв'язку з відсутністю можливості перенесення даної діяльності на будь-яку іншу територію через відсутність земельного резерву. Санітарно-захисна зона закритих кладовищ (по закінченню кладовищного періоду) до житлових, громадських будівель, установ і зон відпочинку та об'єктів, які прирівнені до них, може бути зменшена: в міських поселеннях до 50 м, у сільських поселеннях до 100 м.
Альтернативи іншого характеру відсутні з огляду на необхідність провадження даної планованої діяльності.	Поховання померлих – явище що безпосередньо пов'язане з таким поняттям як ритуал. На території України вже багато віків поспіль найпоширенішим способом поховання є інгумація – передання останків померлих або загиблих землі.	Інгумація призводить до значних земельно-ресурсних та санітарно-гігієнічних збитків.

9. Заходи, передбачені для моніторингу наслідків виконання документу державного планування

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму

офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання детального плану території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище- спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки - буде здійснюватись шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних та інших даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на територіях, прилеглих до ділянки, на яку розповсюджується дія документу державного планування.

Метою моніторингу планованої діяльності є забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків, передбачених насамперед в сфері охорони навколишнього природного середовища; забезпечення неухильного дотримання вимог чинного законодавства.

Екологічний та соціальний багаторівневий моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем, можливих екологічних загроз та не передбачених раніше впливів.

Контроль за станом забруднення атмосферного повітря, підземних вод, ґрунтів необхідно проводити на території кладовища та в санітарно-захисній зоні шляхом визначення максимально-разових концентрацій шкідливих речовин. Точки відбору проб і кількість замірів концентрацій шкідливих речовин в процесі експлуатації кладовища повинні погоджуватись з місцевими органами санітарно-епідеміологічної служби і екобезпеки, а результати замірів документально фіксуватися.

Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості.

На підставі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.

10. Резюме нетехнічного характеру інформації

Детальний план території обмеженої вул. Л. Українки, залізничною колією, межею села в с. Голобутів (в межах населеного пункту) для формування земельної ділянки під кладовище є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого

використання території.

Проектована ділянка ($S = 1,9733$ га), що знаходиться в східній частині с. Голобутів при адміністративній межі та біля наміченої швидкісної залізничної магістралі Шепетівка-Чоп та кільцевої дороги м. Стрийі станом на сьогодні є вільною ділянкою, яка перебуває в комунальній власності, змінює функціональне призначення на територію для будівництва кладовища традиційного поховання.

У розрізі екологічної безпеки, поховання мертвого тіла в землю можна розглядати як введення поллютанту в місцеву екосистему – специфічний вид негативного антропогенного впливу.

При дотриманні вимог природоохоронного та санітарного законодавства України кладовище не буде мати негативного впливу на здоров'я населення.

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності; обґрунтовано заходи щодо забезпечення безпеки навколишнього природного середовища; оцінено вплив на довкілля в період експлуатації кладовища; надано прогноз впливу планованої діяльності на оточуюче середовище з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Альтернативні можливості використання території опрацювання відсутні.

Вплив транскордонних екологічних наслідків проектного об'єкту на інші держави відсутній.

Замовник у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості. На підставі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.